

Jó gyakorlat címe: Lurkó iskolaelőkészítő program

(saját program)

1. Jó gyakorlat kialakításának oka/háttere

A gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodás kor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Mivel a gyermekek eltérő ütemben fejlődnek, így nagyon fontosnak tartottam egy olyan iskolaelőkészítő program kidolgozását, amely lehetőséget biztosít a sokoldalú fejlesztésre. Minden olyan területet felölel, amely az iskolába lépéshez szükséges ismeret megszerzését biztosítja. A gyermekek többségében kialakul 5 éves korára a tanulás iránti vágy, érdeklődve várják az új feladatokat, kihívásokat. Többször tapasztaltam a szülőkkel folytatott beszélgetés során, hogy nincsenek tisztában azzal, hogy egy iskolába lépő gyermeknek milyen készségekkel, képességekkel kell rendelkeznie. Szívesen részt vennének a felkészítő munkában, hogy minél eredményesebb legyen a gyermekük, de nem tudják, hogy mit és hogyan fejleszthetnének. 30 éves óvodapedagógiai munkám során folyamatosan tovább képeztem magam ebben az irányban is. Ennek köszönhetően 20 évvel ezelőtt készült el ez a program, melyet azóta, folyamatosan tökéletesítettem. A programhoz 2012-ben elkészült a saját két kötetes könyv is, amely teljes egészében a program tematikájához igazodik. 2015-ben elkészült hozzá a négy évszak fejlesztő társasjáték, és 2020-ban a grafomotorikai készséget fejlesztő munkafüzet, és az iskolaérettséget felmérő lapok kiadvány is.

Célom a Lurkó foglalkozásokkal, hogy az egyéni képességek, a gyermeki játékszabadság figyelembevételével, tiszteletben tartásával környezetében jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező, az iskolai életre alkalmassá váló gyermekeket neveljek.

2. Jó gyakorlathoz kapcsolódó tevékenységek/szervezési elemek

A Lurkó iskola-előkészítő program célja, hogy játékos formában fejlesszük a gyerekeknél azokat a készségeket, képességeket, mely az iskolakezdéshez elengedhetetlenül szükségesek. Szeretnénk a foglalkozásokkal megelőzni, vagy enyhíteni a későbbi tanulási zavarok kialakulását. A foglalkozásokon az iskolába készülő gyermekek vesznek részt. Létszámuk minden évben változó, hiszen minden évben változik az iskolaelőkészítő gyermekek száma.

Mivel vegyes csoportban dolgozunk, ezért a kisebb gyerekek folyamatosan figyelemmel kísérik a „nagyok tevékenységeit”, így nagyon várják ők is, hogy belekerüljenek ebbe a csoportba. Minden gyermek kap a foglalkozások során egyéni feladatot, ezzel kiküszöböljük, hogy a jobb képességű gyermekek válaszoljanak mindig a kérdésekre. Éppen ezért a feladatok között vannak egyéni és csoportos feladatok is. A bátorítanabb gyerekek később kezdenek el egyéni feladatokban szerepelni, hiszen a legfontosabb a sikerélmény biztosítása és a kudarc elkerülése.

A feladatok nagyon változatosak, ezért a gyermekek szeretik, és szívesen vesznek részt benne. A foglalkozásokat szeptemberben kezdjük el, és május végén fejezzük be. Hetente egy alkalommal tartjuk, mindig ugyanazon a napon, így a gyermekek pontosan tudják, hogy még hányat kell aludni a foglalkozásig, és a szülők is mindig tudják, mikorra kell visszahozni a Lurkó könyvet. A játékos feladatok segítségével észrevétlenül alakulnak ki azok a készségeik, képességeik, amelyek az iskolába lépéshez szükségesek. A feladatok egymásra épülnek, így biztosítja a folyamatosságot és a fokozatosságot. Közben, februárban-márciusban elvégezzük az iskolaérettségi vizsgálatokat az általunk összeállított vizsgálati anyaggal, mely az éves terv végén található. Ezeken minden évben nagyon jó eredmények születtek. A fejlesztésnek köszönhetően nőtt a gyermekek feladattudata, egyre több szabályhoz tudtak alkalmazkodni, a feladatokat egyre eredményesebben tudták elvégezni. Kitartásuk nőtt, önállóságuk, önfegyelmük fejlődött. Április-májusban egyéni fejlesztésekkel még fejleszthetők azok a területek, melyekben esetleg gyengébb a gyermek, és erre a vizsgálat során fény derül. A foglalkozások anyaga meglévő módszerek, terápiák gyűjteménye. A fejlesztésekhez a két kötetes Lurkó könyvet használjuk, melyből minden gyermek kap egy példányt, ez a sajátja lesz, beleírjuk a jelét is. A könyvben mindig bekarikázzuk azoknak a feladatlapoknak a számát, amelyet aznap megoldottunk a könyvben, így a szülők folyamatosan figyelemmel kísérhetik mivel foglalkoztunk és folyamatosan tájékozódhatnak gyermekük teljesítményéről. Mivel a könyvben minden lap alján megtalálható mi volt a feladat, így ha valamelyik gyermek megbetegedik, a szülő ennek segítségével megoldathatja ezeket a feladatokat gyermekével. Így a gyermek nem marad le társaitól. Minden foglalkozás végén kapnak a gyermekek egy otthoni feladatot a könyvből, melyet a szülő odafigyelése mellett készít el a gyermek. Ennek segítségével megszokják a szülők, hogy a gyermekekkel rendszeresen kell egy kicsit foglalkozni. Ezt azért tartottam mindig nagyon fontosnak, mert első osztályban is elengedhetetlen, hogy a szülő figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, gyakoroljon vele, mert csak így fogja megfelelő módon elsajátítani az olvasás, írás, számolás alapjait, amelyre épül a felsőbb osztályok tananyaga. Ezért ezt a Lurkó könyvet a gyermekek minden

foglalkozás végén hazaviszik. Otthon elkészítik azt az egy feladatot, amit kaptak, és következő héten visszahozzák a könyvet. A szülőknek lehetőséget biztosítunk, hogy bejöhetnek - előzetes egyeztetés után – egy foglalkozásra, és így megfigyelhetik gyermekük teljesítményét a csoportban. Nagyon pozitív tapasztalataim vannak ezen a területen.

Mivel szoros kapcsolatot alakítottunk ki az iskola nevelőtestületével, így a leendő első tanítónő részt vesz több Lurkó foglalkozáson, ahol megismerkedhet a gyermekekkel, megfigyelheti teljesítményüket. Az iskolaérettségi vizsgálat eredményét vele együtt is kiértékeljük, így a gyermekeket ismerősként köszönheti szeptemberben. Ez nagyon fontos azért is, mert így a gyermekek is ismerős helyre, ismerős tanító nénihez mennek oda a tanévnyitó ünnepélyen. Ez lehetőséget ad az eredményesebb iskolai munkára.

Igyekeztünk minden olyan képességterület fejlesztését megvalósítani, amely a sikeres iskolakezdéshez elengedhetetlen. A feladatok nagyon játékosak, így minden gyermek szívesen végzi el azokat. A foglalkozások végén mindig értékelünk. A gyermekek mindig két matricát kaphatnak, melyet a könyv elejébe be is ragasztunk. Egy matricát kap, ha az otthoni feladatot elvégezte, egyet pedig, ha a foglalkozáson ügyes volt. Ez ösztönzi a gyermekeket arra, hogy aktívak legyenek a foglalkozásokon.

Az iskolaérettségi vizsgálat elvégzése lehetővé teszi, hogy felmérjük a gyermekek teljesítményét. Ennek eredménye visszajelzést ad a felkészítő munka eredményességéről, illetve meghatározza a további teendőinket. Ennek eredményét a szülőkkel is ismertetjük, így a véleményünket az iskolaérettségről ezekkel is alátámaszthatjuk. A szülő ennek ismeretében könnyebben elfogadja szakvéleményünket, és ha szükséges, a gyermekük Nevelési Tanácsadóba irányítását. Év végén mindig felmérjük a szülők véleményét az iskolaelőkészítő programról. A szülők minden évben elégedettek ezzel a fajta felkészítéssel, pozitívan fogadják, és igénylik is, hogy részt vehessenek benne gyermekeik.

3. Feltételrendszer

- A program bármilyen településen megvalósítható.
- Előnyös a kis létszámú csoport (15-20).
- Differenciált fejlesztést támogató óvodapedagógus.
- Különösebb személyi és eszközigénye nincs. Az óvodában található játékok elegendőek. Az óvónő legyen elkötelezett a hivatása iránt.
- Eszköz igényében nem tér el túlságosan a hagyományosan működő óvodáktól, de megkönnyíti a munkát, ha vannak képesség fejlesztő játékok.

- A kipróbálás vegyes életkorú csoportban történt, de homogén összetételű csoportban is megvalósítható. Ha magas (30 fős a létszám), két csoportban valósítanám meg.
- Hatékonyan alkalmazható olyan csoportokban, ahol magas a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

4. Eredmények

- A gyermekek szorongásmentesen várják az iskolakezdést.
- A gyermekek magas százalékban elérik az év végére az iskolaérettségi szintet.
- Csökken azoknak a gyermekeknek a száma, akiknek még egy évig óvodai fejlesztésben kell maradnia.
- A differenciált fejlesztésnek köszönhetően minden gyerek a saját egyéni ütemében fejlődhet, nem éri kudarcélmény.
- A gyerekek feladattudata kialakul, ez a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg. Nő a kitartásuk, munkatempójuk, önállóságuk és önfegyelmük.
- Játékos feladatok segítségével fejlődhetnek.
- Saját könyvüknek köszönhetően „megtanulnak” vigyázni rá, ez elősegíti, hogy majdan az iskolai könyveikre is vigyázni fognak.
- A gyermekek sok sikerélményhez jutnak, mely elősegíti harmonikus fejlődésüket.
- A szülők aktívan bekapcsolódnak a felkészítésbe (foglalkozásokon részt vesznek, otthon is gyakorolnak, tanácsot kérnek az otthoni fejlesztéshez), így eredményesebb a felkészítő munka.

2015. augusztus 26-án került sor a Sümegcsehi Lurkó Óvoda, Egységes Óvoda – Bölcsőde referencia intézményi minősítésének záró értékelésére. A TÁMOP 3.1.7 pályázat keretében indultunk a referenciaintézményi minősítésre a Fazekas József Általános Iskolával együtt. Két jó gyakorlatot töltöttünk fel, a Lurkó iskolaelőkészítő Programot, és a Közösén – könnyebb óvoda – iskola átmenetet segítő programot. Ezek közül a Lurkó iskolaelőkészítő Programmal vettünk részt a záró minősítésen, melyen megfelelt az intézményünk a referencia intézményi elvárásoknak. Nagyon büszke vagyok erre az eredményre, hiszen így jó gyakorlatom minősített jó gyakorlat lett.